

Plūdu ietekmes mazināšana

Latvijas pavasarus raksturo strauja sniega kušana, bet citās sezonās aizvien biežāk notiek spēcīgas lietusgāzes, kas izraisa būtisku ūdens noteces palielināšanos un plašu sauszemes teritoriju applūšanu.

Pa regulētām ūdenstecēm lielās ūdens masas strauji plūst uz priekšu, appludinot plašas cilvēka interešu teritorijas

Palieņu zālāji darbojas kā dabisks sūklis, kas palu un plūdu laikā zemes virspusē un augsnē uzkrāj palu ūdenus, neļaujot tiem strauji appludināt upju lejteces. Palu ūdeņi no tām aizplūst lēnām, neradot katastrofālas sekas cilvēku īpašumiem.

Čehu zinātnieki novērtējuši zālāju ekonomisko vērtību ūdens plūsmas regulēšanā: palieņu zālājos 2755 EUR/ha/gadā, mainīgi mitros un slapjos zālājos – pat 3042 EUR/ha/gadā (2010.g. aprēķins).

Pali ir ikgadēja sniega un ledus kušanas radīta ūdens līmeņa paaugstināšanās, kam raksturīga palieņu applūšana.

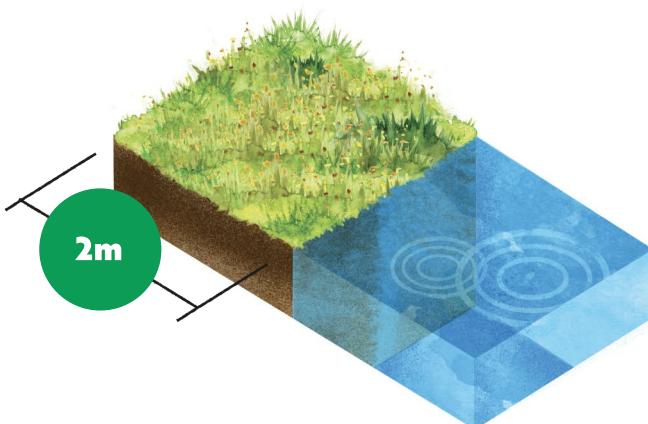
Plūdi ir neregulāra palieņu un tai piegulošu teritoriju pārplūšana, ko jebkurā gadalaikā un vietā var izraisīt palu ūdeņi, spēcīgas lietusgāzes, vētras, dambju pārrāvumi.

Kā zemnieks var palīdzēt mazināt plūdu ietekmi?

Saglabāt un atjaunot palienu zālajus

Ārpus palienvērtīgām saglabāt, uzturēt un atjaunot **mitros un slapjos zālajus**, kas darbojas kā papildu sūklis ilgstoša lietus laikā.

 Viens zālāju hektārs palu un plūdu laikā spēj aizturēt līdz 180 m³ ūdens.

Aramzemēs ierīkot zālāju joslas,

īpaši gar ūdenstecēm – tas būtiski samazina mitruma zudumus un palēnina virszemes ūdeņu noteci.

 Ilgadīgie zālāji aiztur par 20% vairāk ūdeņu nekā lauksaimniecības kultūras aramzemēs un divas reizes vairāk nekā apbūvētas platības.

Palienu atjaunošana un uzturēšana ir dabā balstīti risinājumi plūdu novēršanai.

Ilgtermiņā tie ir labāki un izdevīgāki – dambju, polderu un citu konstrukciju uzturēšana un atjaunošana var izrādīties daudz dārgāka, nekā dabisku ūdens «sūķļu» izveidošana. Ātri aizvadot ūdeni no vienas vietas, problēma netiek risināta, bet pārnesta uz citurieni.

 Latvijas valsts kompensācijas plūdos cietušajiem zemniekiem 2017. gadā izmaksāja aptuveni 15 miljonus EUR.